

Revision av företag kan identifiera misstänkt penningtvätt

Finanspolisen vill uppmärksamma verksamhetsutövare på riskerna för näringspenningtvätt i företag. Finanspolisen tar emot rapporter om misstänkt penningtvätt i företag bland annat från revisorer. En genomgång av de rapporterna visar på ett flertal tillvägagångssätt som kan upptäckas av revisorer, men även av redovisningskonsulter, banker och andra verksamhetsutövare.

De omständigheter som låg till grund för revisorernas misstanke om möjlig penningtvätt var bland annat att företagskonton använts som målvaktsskonton och slusskonton, att det har förekommit verksamhetsfrämmande transaktioner, utlandsbetalningar samt transaktioner till och från privatkonton.

Exempel på rapporterade modus

Nedan ges några exempel på vad som har föranlett revisorers rapportering till finanspolisen.

- **Utlandstransaktioner**

Transaktioner och affärsförbindelser med utlandet som avviker från den normala bilden av företaget i omfattning eller som varit återkommande under en begränsad period. Även landet i fråga har varit en del av riskbedömningen.

Förekomst av falska fakturor från utlandet som många gånger har kunnat styrkas av avtal med den utländska motparten men där transaktionerna har verkat sakna verksamhetsmässigt motiv och strida mot bolagets uttalade verksamhet. Bakgrunden till detta är troligtvis att fakturorna ställs ut i länder med mer fördelaktiga skatteregler och för att möjliggöra att skicka pengar utomlands.

- **Koncerninterna transaktioner**

Koncerninterna och i vissa fall räntefria lån, där större belopp inte varit förenliga med verksamheten i det långivande bolaget. Bolagets omsättning och resultat har inte kunnat förklara omfattningen i utlåning och vidare saknades underlag som kunde styrka detta.

Större utdelningar från bolag till moderbolag eller huvudman där beloppen varit avvikande för verksamheten, eller att verksamhetens omsättning och resultat inte gav stöd för en utdelning av den omfattningen.

Koncernintern fakturering mellan bolag där det varit svårt att bedöma om det förelåg verkliga affärshändelser till grund för faktureringen. Transaktioner inom koncernstrukturer kan användas för att skikta pengar med brottsligt ursprung och därmed försämra spårbarheten till brottet. Skiktning kallas det när man genom att skapa ett antal lager eller led mellan brottet och brottsutbytet försöker dölja pengarnas ursprung.

- **Transaktioner mellan bolag och huvudman**

Uttag av stora mängder kontanter från bolag för privata bruk där ändamålet var bland annat att betala svart arbetskraft inom byggbranschen (kontantintensiv bransch).

Återkommande transaktioner eller uttag och insättningar på företagskonton samma dag, tillsammans med en omsättning som ackumulerades med tiden. Omfattningen av transaktionerna har i sammanhanget och i relation till företagets omsättning bedömts som avvikande.

- **Över- eller underfakturering**

Fakturerat belopp verkar orimligt i förhållande till varan som säljs eller tjänsten som utförts. Motsvarande gällde även vid köp av en vara eller tjänst, dvs. över- eller underfakturering.

- **Kontanter**

I kontantintensiva branscher såsom exempelvis restauranger har kassasaldon som ökat gradvis eller markant föranlett misstankerapportering. Kassasaldot stod inte i relation till omsättningen eller så fanns inte den angivna mängden kontanter fysiskt i bolaget.

Vårt att notera är att även återkommande byte av revisor nämns som en del i misstankerapporteringen till finanspolisen, vilket kan vara tecken på oegentligheter i bolaget. Även försenad årsredovisning eller upprepade byten av företagsnamn, VD och styrelse är vanliga indikatorer på att fördjupad analys av bolaget bör ske.

Rapportering och åtgärder

Om revisionen visar att det utifrån befintliga underlag finns grund för att misstänka penningtvätt, finansiering av terrorism, eller att egendomen härrör från brottslig verksamhet, ska alla omständigheter avseende aktiviteten eller transaktionen utan dröjsmål misstankerapporteras till finanspolisen.

Om transaktioner eller omständigheter inte ger misstanke men ändå uppvisar riskindikatorer som exempelvis nämns ovan och detta inte kan förklaras genom den kunskap man har om kunden ska ytterligare kundkännedomsåtgärder vidtas. Resultatet av dessa åtgärder ska styra revisorns agerande.

Finanspolisen informerar

REVISION AV FÖRETAG • NOVEMBER 2023

- Om kunden har rimliga och trovärdiga förklaringar till transaktioner eller beten-
ende kan det som vid första anblick framstod som misstänkt få en förklaring.
Rapportering till finanspolisen behöver då inte ske.
- Om kundens aktiviteter eller transaktioner inte kan förklaras av ytterligare
kundkännedomsgärder ska alla omständigheter som kan tyda på penning-
tvätt, finansiering av terrorism eller att egendomen på annat sätt härrör från
brottslig verksamhet skyndsamt misstankerapporteras till finanspolisen.

Många av revisorerna angav som åtgärd att de avser att frånträda uppdraget som re-
visor i det aktuella bolaget eller att de redan har gjort det. Finanspolisen vill dock betona
vikten av att misstänkta fall av penningtvätt eller terrorfinansiering misstankerapporte-
ras till finanspolisen oavsett om revisorn frånträtt uppdraget eller på grund av miss-
tanke om möjlig penningtvätt inte ens ingått affärsförbindelsen. Tillsammans med
andra uppgifter som finanspolisen har tillgång till eller genom misstankerapporter från
andra verksamhetsutövare kan det vara en pusselbit för att upptäcka brottslig verk-
samhet.

År 2022 gjorde revisorer 28 misstankerapporter om penningtvätt eller terrorfinansiering
till finanspolisen. Detta bedöms vara en underrapportering sett till de brottsliga upplägg
som revisorer rimligen borde kunna upptäcka i sin granskning av bolag. I den nation-
ella riskanalysen 2020 bedömdes risken för penningtvätt i sektorn som innefattar verk-
samhet som auktoriserad och godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag, ligga på
en medelnivå. Med stöd av de exempel på modus som nämnts bör revisorer kunna
upptäcka fler omständigheter som kan indikera penningtvätt eller finansiering av
terrorism och därmed öka antalet misstankerapporter.

Finanspolisen
Telefon: 010-563 41 80
Epost: fipo@polisen.se